

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Victoria de vitiis, diabolo, teutationibus. Figuræ, Symbola. Testimonia
Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

mus vincere nosmetipsos. S. Gregor. hom. 3. in Evang.

Impossibile est, quenquam de seipso triumphare posse; donec experimento didicerit, propriam se virtute obtinere non posse triumphum. Richardus à S. Vict. c. 21. in Cant.

Non est ejusdem facultatis, seu facilitatis, Ægyptum exire, & eremum pertransire; Mundum relinquere, & seipsum vincere, & post seipsum projicere. Illud quasi modicum, quod modico tempore perficitur: hoc post multos labores, per multas tentationes, vix tandem aliquando, & à paucis consummatur. Durum difficile, grande, seipsum relinquere; seipsum bene inspicere, & plene despicere; perfecte probare, & penitus improbare. Idem tr. de exterminat. &c. c. 12.

Cum quis contra populos, & urbes, decertat; totus simul interior, & exterior, homo pugnat: & si expugnat, non magnam videtur de tanta victoria coronam meruisse; eò quod extra illum sunt, quæ vincuntur. Qui autem contra proprium animum virtute sapientia in se certat; non totus, sed minus, quam dimidius, pugnat. Urbanus V. P. in Pl. 50.

Esto victor tui, Christo desuper præstante levamen; & eris omnium magnificus triumphator. Velut pessimum inimicum statue teipsum in campo spiritualis certaminis adversus teipsum; & supplantare festina: & omnis Mundi amenitas vertetur in fugam, & terga dabit prope hostis antiquus. Qui seipsum in occulto agone apprimè vicerit, nihil habet obstitens. Nullus alicui est seipso nocivior inimicus: nec enim ab alio, quam à seipso, quis spiritualia, seu æterna, nocumenta suscipit. Sim. Cass. l. 13. c. 11.

S. Franciscus Xaverius, inter reliqua documenta data Joanni Bravio Novitio, ait: omnibus in rebus, à quibus appetitum, vitiosamque naturam, senseris abhorre, strenuè teipsum vince: quæ appetit, negando; quæ horret, amplectendo. P. Petrus Janicus thes. rer. Indic. l. 1. c. 21.

Magnum certamen est, seipsum vincere: gloriosus triumphus, cervicem superbiæ flectere. Thom. Kemp. l. p. f. 7. ad Novit.

Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris. &c. Idem de imit. Chr. l. 1. c. ultimo.

Recensentur varia beneficia, & curationes, intercessione S. Josephi obtentæ. Inter cætera refertur ex P. Pauli de Barry tractatu de devotione erga S. Josephum: multis experientis certum esse; vix ullum esse præsidium efficacius ad nobilem aliquam de seipso victoriam referendam, quam S. Josephi patrocinium. Bollandus 19. Martij de S. Josepho §. 10.

§. V.

Victoria de vititiis, diabolo, tentationibus.

Figura, Symbola.

Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus. Cant. 7. 8. Ipsa charitas pal-

ma est: ipsa est etiam plenitudo victoria. S. Ambros. l. de Isaac c. 8. Curramus ergo, ut comprehendamus, ut vincamus: qui vincit, ascendit in palmam; & manducat fructus ejus. Arcones in II. 2. Disc. 10. Per palmam significatur victoria: palmam enim victores coronabantur. S. Bonaventura l. 4. D. Palm.

Palma in manibus eorum. Apoc. 7. 9. 3. Reg. 6. 29. Insculpta erant palmæ, tacite monentes; ut generosè pro Deo, & virtute, certarent, si palmas victoriae in domo Dei consequi vellent. Sylveira hic.

Testimonia.

Ex Veteri, Novo, & aliis.

Non vocaberis ultra Jacob. Gen. 35. 10. Credit Abulensis, cum ex fortitudine, & victoriis, duo illa nomina sortitum, Jacob, & Israel; luctator scilicet, ac videns Deum. Nam, velut alter Hercules, luctatus est, cum plurimis laboribus, cum fratris minis, cum ingratitude Laban: rursus cum timore fratris, cum angelo tota nocte, cum seditionibus liberorum apud Sichimitas, cum nece Joseph illatâ, ut putabat &c. Verus Jacob, sed Israel, Deum videns: nam septies Deum, sive Angelum vidit. S. Thomas, Lyranus, Abulensis, inquit: Jacob hic vocatur Israël, quia Deus hic evexit Jacobum: ut, qui hucusque vitam activam egerat, contra hostes, & vitia, dimicando; nunc contemplativam agat. S. August. q. 114. Jacob, id est, supplantator, significat certamina, & labores præsentis vitæ: Israël verò, id est, videns Deum, significat præmium futuræ beatitudinis. Cornelius hic.

Scuto voluntatis bonæ tuæ coronasti eum. Pl. 5. 13. Dominus est hic, ut scutum protegens; in patria verò, ut scutum coronans. Consuetudo namque fuit Romanis, uti scutis rotundis. Et, quando triumphabant, illomet scuto utebantur, ut coronâ. Et inde Sancti pinguntur cum scuto rotundo in capite: quia de hostibus adepti triumphum. S. Thom. Aqu. hic.

Qui perfecit pedes meos, tanquam cervorum. Pl. 17. 34. Habac. 3. 19. Deus Dominus fortitudo mea; & ponet pedes meos quasi cervorum. In fuga victoria.

Quid videbis in Sulamite, nisi choros castrorum? Cant. 7. 1. Anima sancta, per in victum animi excelsum robur, fortiter confligit cum Mundo, carne, & dæmone, eosque devincens, deque ijs victis triumphans; agit choros castrorum, id est, jubilat in spiritu; Deoque, quasi victoriae auctori, psallit, & gratias agit. Quia, ut ait Theodoretus: ex castris fiunt chori: nam cum in castris vice- rint milites, virtutis pæana canentes revertuntur; & choros ducentes victoriae præconium laudibus concelebrant. Cornelius hic. Quid videbitur in Sulamite, quæ venit sicut chori castrorum? hoc in ea, quæ multum, & adversus plurimos, in corpore præliata est. Et enim pugnavit adversus extraneos hostes, pugna-

pugnavit adversus lubricas Seculi mutationes, pugnavit adversus corporis fragilitates, adversus multiplices passiones. S. Ambrosius orat. de obitu valentini.

Regnabit in domo Jacob. Luc. 1. 32. In domo nempe illius, qui prius novit certamina, quam lucem: qui, ut sensit inimicum, non tempus expectavit, sed ab utero supplantavit fratrem. Gen. 25. 25. Nil magis pavendum Dei hostibus, quam forte, & intrepidum, initium pugnandi. Nonne Egyptij plures sustinere plagas? Ex. 12. 29. Sed cum vident primogenita occisa, tunc Israeli potestatem faciunt exundi. Nicetas in Naz. or. 2. de Pasch. neque enim eam plagam Egyptij perferre potuerunt; sed tunc Israeli discendi potestatem fecerunt. Eodem modo demonibus quoque, animarum nostrarum persecutoribus, gravissima hæc poena videtur; quando in animo, ab omni ostentatione alieno, primogenita peccati, id est, prima vitij origo, ac principium, à nobis extinguitur. Abraham, jugulaturus filium, Gen. 22. 20. Cum primum gladium stringit, ante ullam sanguinis effusionem triumphum, & coronam, obtinet. Sic orci hostes prostrati jacent ad primam educationem gladij. Bæza t. 1. l. 1. c. 7. §. 42.

Vincti dabo manna absconditum &c. Apoc. 2. 17. Per manna delicias præstat, ut mulceat; per calculum divitias, ut ditet; per nomen novam honorem, ut glorificet. Et quia omne, quod est in Mundo, est concupiscentia carnis &c. 1. Joan. 2. 16. Contra

concupiscentiam carnis manna præbet, contra concupiscentiam oculorum calculum candidum, contra superbiam vitæ nomen novum. De Ponte in Cant. 1. Exh. 15. §. 2. Optimè inanna hoc sunt consolationes spirituales; quæ quasi congrua merces à Deo datur victori, tum delicias, tentationes, & concupiscentias carnales; tum suum metum, & pusillanimitatem; qualis erat hæc Episcopi Pergameni. Cornelius hic.

Nec est gloriosa victoria, nisi ubi fuerint laboriosa certamina. S. Ambros. Ethic. 1. 1. c. 15.

Summum victoriæ genus, divinæ cedere Majestati: & auctoritati Matris Ecclesiæ non reluctari, summus honor, & gloria. S. Bernardus in epist.

Cavendum planè nobis, nè victoriam Christi, quæ diabolum triumphavit, de captivitate ejus nos redimens sanguine suo pretiosò; & auferens ei humani generis principatum, nostrò vitiò irritam faciamus: illius tyrannidi, per illecebras carnis, ejus crudeli iterum regno nos subjicientes, in contumeliam Redemptoris. Unde meritò conqueratur increpans, & exprobrans: *quæ utilitas in sanguine meo?* Pl. 29. 10. Sine causâ pro vobis sanguis meus effusus est; si ita vos geritis. Itaque conversamini, nè auctor cupiditatum malorum diabolus iterum principetur in vobis; spolia se tanto detraxisse victori prædo superbus insultans. S. Gaudentius tr. 12. de div. capitulis.

TITULUS X.

VIDUÆ.

§. 1.

Nomen, Symbola, Virtus.

A Pud Hebræos vidua *almanna* dicitur; quod mortuò marito sit tanquam muta. Pagninus: quod virò mortuò non valeat loqui, & litigare. Diez.

Vox turturis &c. Cant. 2. 12. Cernere est, turturum (Symbolum viduarum) tempore suæ viduitatis, sanctæ viduitatis opus strenuè, atque infatigabiliter, exequentem. Videas ubique singularem; ubique gementem audias; nec unquam in viridi ramo residentem prospicies: ut tu ab ea discas, voluptatum virentia, velut virulenta, vitare. Adde, quòd in jugis montium, & in summitatibus arborum, frequentior illi conversatio sit: ut, quod vel maximè propositum pudicitiae deest, edoceat nos, terrena despiciere, & amare coelestia. Denique compare unò contenta est: quò amissò alterum jam non admittit; numerositatem in hominibus nuptiarum redarguens. S. Bernardus l. 59. in Cant.

Duo vestium viduæ ornamenta sunt; necessitas, & simplicitas: duo actionum, & operum, ejus ornamenta sunt; humilitas, & charitas: duo linguæ illius insignia sunt; honestas, & verborum benignitas: oculorum decus, modestia, & pudicitia: & unicus cordis illius amor, Jesus Christus crucifixus. S. Franciscus Sales. in Philothea p. 3. c. 40.

Lampades, quarum oleum aromaticum est, dum extinguuntur earum flamma, longè gratiorem naribus halitum emittunt. Sic viduæ, quorum amor in conjugio purus fuit, suaviorem virtutis, castimoniam, fragrantiam exhalant; cum ipsarum lumen, id est, conjugium, per mortem extinctum est. Idem ibidem.

Non omnis vidua verè vidua; sed quæ pro Christo castitatem custodit. Et hæc honoranda; si expedit, ut alimentis Ecclesiæ pascatur. Ut 1. Tim. 5. 3. scribit apostolus. Non est Christi vidua; nisi viduæ hujus Luc. 2. 37. Tam antiquæ formam accipiat, ut non discedat à templo. Refrananda sunt omnino jejunijs incentiva libidinis: nec sufficit

Q99.992

pulla